

Краков – новата бохемска столицата на Източна Европа

Градът на кралете, Вавелският змей, рицарите и още нещо...

Около бившата столица на Полша – Краков, се носят интересни и пленителни истории. Най-известната е, че по тези места преди много години живял голям и свиреп дракон на име Вавел. Много смели мъже се опитвали да го преборят, но никой не могъл. Накрая се появил великият Крак – силен и мъдър. Само той успял да унищожи чудовището. Така героят се превърнал в символ на града.

Бели лакирани карети с по два коня, реч на много езици, млади и усмихнати хора, извисяващият се величествено над река Висла замък Вавел са само една малка част от множеството атракции, с които старата полска столица Краков привлича многобройните си туристи. Сред тях бяхме и ние – българската общност от Острава. По традиция екскурзията се реализира, благодарение на ръководството на просветната организация, като идеята бе да се опознаят забележителностите на древната столица, чиято история е неразривно свързана с българската. Не само за това, че има общ славянски корен, но и името на полско-унгарския крал Владислав Варненчик оставя диря след себе си.

Убеден, че е дошло време да се прецупи мощта на Османската империя, Владислав III потегля на кръстоносен поход и достига до Варна, където загива в сражение с турците на 10 ноември 1444 година. Саркофагът му, положен във Вавелската катедрала, може да се види от посетителите. Превърнала се от място за покой в атракция за чужденците, днес в кралската гробница са погребани 17 полски крале, сред които и единствената полска кралица Ядвига. В катедралната църква е положен и трагично загиналият при самолетна катастрофа през 2010 година полски президент Лех Качински. Там почиват и поетите Словацки и Мицкевич. Минавайки покрай гроба на Ян III Со-

биески, ще разберем, че „Собиески“ не е просто съвременна марка водка, а напитка, която носи името на един от най-забележителните монарси – крал на Полша и велик княз на Литва от края на 17 век. Собиески остава в историята с победата над османските турци при Виена в 1683 година. Достолепен спомен за тази част от полската история са пленените турски знамена, изложени в залите на кралския замък Вавел. Средновековни оръжия, различни трофеи от военни победи, както и рицарски доспехи, оцелели по време на унищожителната за Полша Втора световна война, ни връщат към едно неотдавна славно минало. За да бъдат запазени, в началото на войната най-ценните

експонати са преместени в Канада и се връщат оттам едва през втората половина на 20 век.

Построен в началото на 16 век от италиански архитекти в предимно ренесансов стил с останки от готика, дворецът Вавел е известен и с пищената си колекция от огромни гоблени от школата на Рубенс. В представителните кралски зали са изложени идеално запазени холандски и немски картини от времето на Ренесанса, дамаски с библейски мотиви и барокови мебели. Сребърни и позлатени чаши и бокали изпълват витрините. Едно от уникалните и най-красиво украсени помещения е Тронната зала, в която на тавана са закрепени точно 30 гипсови глави. Преди те са били повече, но поради бурното историческо минало, през което е минал Вавел, днес са останали само толкова. За наблюдателния поглед не могат да останат скрити и най-тънките детайли на изящно изработените и майсторски декорирани луксозни мебели, както и украсените високи стени.

Докато Вавел е емблема на града и олицетворява старата столица, то днес животът в Краков кипи на стария градски пазарен площад. В далечния 13 век княз Болеслав Срамежливи поема ангажимент да направи редичка от покрити дюкяни в средата на площада, които днес образуват безистена „Сукеннице“ – „Магазините“. Построен през 14 век, огромният за времето си пазар днес може да се определи като първия „МОЛ“ в Полша с няколкостотингодишна история. Тогава в него са се намирили предимно магазини за платове и дрехи. Тъй като ренесансовата архитектура на сградата е променяна няколко пъти през вековете, съвременният изглед няма нищо общо с първо-

началния ѝ вид. От външната страна има кафенета, където нередко може да се чуе и българска реч, наред с немска, френска, италианска, и няма как да не се забележи, че и на полски, и на български „сок“ и „аптека“ звучат еднакво.

На първия етаж на безистена е разположен известният Музей на полското художествено изкуство и дърворезба от 19 век. Залите са няколко, където могат да се видят произведения на изкуството от периодите на Просвещението, Романтизма, Реализма, Импресионизма и началото на Символизма. В близост до „Сукеннице“ е готическата Малка Базилика – Мариаквата църква, която е една от най-важните забележителности на Полша. Легендата разказва, че когато започнало строителството на храма, били наети двама братя зидари, които се надпреварвали кой ще построи по-висока кула. От завист единият брат убил другия, а после и себе си. Затова над портата на „Сукеннице“ откъм църквата виси железен нож, а двете кули на Мариаквата църква са толкова различни.

Всеки, чувал легендата за тръбача от Мариаквата църква знае, че Краков се слави като градът с най-точното време. Тръбачът се появил още през средните векове, но точно 12 часа отброява от 13 февруари 1838 година. Той се появява последователно през прозорчетата, гледащи към четирите географски посоки. От четвъртото прозорче мелодията прекъсва внезапно. Легендата: Някога градската стража оповестявала опасностите с тръба. Веднъж, при нападение на татарите, тръбачът успял да предупреди навреме и да затворят градските порти, но когато се появил през последното прозорче, стрела го улучила в гър-

лото. Така неговият зов останал прекъснат.

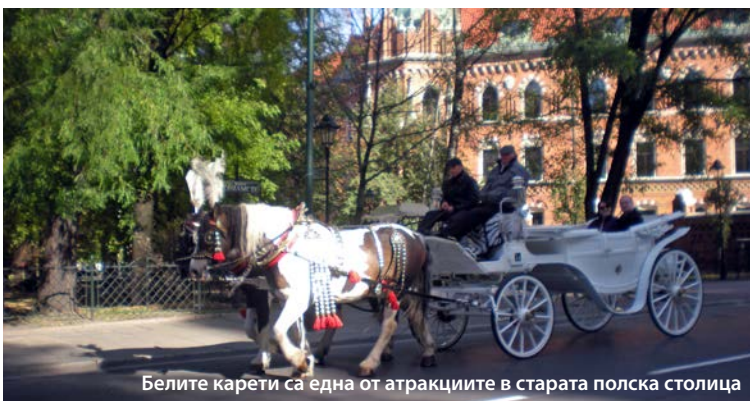
Няма турист в Краков, който да не забележи множеството екологични електрокари, които возят чужденците до фабриката на Шиндлер от „оня списък“. Атракцията, добила популярност покрай биографичния филм на Стивън Спилбърг „Списъкът на Шиндлер“, е нов нюанс в туристическата карта на града. В 1943-та судетският германец Оскар Шиндлер наемал на работа в някогашната фабрика за емайлирани съдове евреи от близкия лагер. С настъплението на Източния фронт, при евакуацията на фабриката му, германците започнали да ликвидират лагерите и концлагерите. За да спаси част от хората заедно със счетоводителя си, съставил списък с 1000 имена на евреи, които откупил от немците и евакуирал в чешките Судети.

Събрал историческата значимост и съвременната енергия на младите поляци, Краков е различен. Той е горд и непреодолимо римокатолически град. Дори местното летище носи името на Папа Йоан Павел Втори, служил като архиепископ на града преди да стане папа. Пред паметника му, построен в непосредствена близост до Вавелската катедрала, и ние не пропуснахме да запечатаме посещението си за спомен, и ако ще и за гордост от това, че сме се докоснали до част от историческите корени на Полша. Всеки, дошъл да разгледа забележителностите на града, няма как да не почувства полъха на далечното минало. Всяка стъпка земя, всяка сграда крият в себе си много тайни и легенди, които и до днес остават забулени в мистерия.

Минка Генчева

Българския клуб от Острава – в Краков

Белите карети са една от атракциите в старата полска столица